

UKM 05/12 - vedtak

Alkohol og rus i kristne miljøer

Forholdet til alkohol i kristne miljøer og spesielt ungdomsmiljøer har lenge vært et omdiskutert tema. Med rapporten ”*Fra vann til vin? Bruk av rusmidler blant aktive i kristne ungdomsmiljøer*”, utarbeidet fra Stiftelsen Kirkeforskning på oppdrag fra Blå Kors Norge, foreligger det nå for første gang forskning på området for aldersgruppen 16-25 år. Ungdommens kirkemøte 2012 (UKM12) har lagt til grunn at respondentene i undersøkelsen i stor grad er svært aktiv og engasjert kristen ungdom. Rapporten omhandler først og fremst alkohol, og UKM12 velger dermed å fokusere på alkohol i denne saken.

Ungdommens kirkemøte 2012 er glad for at det foreligger solid dokumentasjon om den reelle situasjonen. Rapporten peker på at det er betydelig mer restriktive alkoholvaner og - holdninger blant aktiv kristen ungdom sammenlignet med den generelle ungdomsgruppen. Den viser også at debutalderen for å drikke alkohol er høyere. Over 80 % mener at kristne miljøer bør være alkoholfrie soner. Samtidig registrerer vi at rapporten peker på at flertallet av unge kristne rikker og forbruket øker. Spesielt øker hyppighet og volum vesentlig fra myndighetsalderen og oppover. Nesten hver femte ungdom i målgruppen drikker seg full en gang iblant. Studenttida er en tid der unge kristne møter alkoholen på nye arenaer og i nye sosiale settinger. Aldersgruppen 18-30 år er en viktig målgruppe for Den norske kirke. Både som dagens ledere og foreldre til den kommende generasjon vil denne gruppens forhold til alkohol ha betydning for kirken for øvrig.

Gleder og sorger

Alkohol er et enormt samfunnsproblem i Norge og i verden for øvrig. Alkohol er en ofte medvirkende årsak til psykisk og fysisk vold, trafikkulykker, et mangfold av helseproblemer, ødelagt oppvekst, brutte familierelasjoner med mer. Når man drikker mye alkohol, sløves sansene og dette kan føre til at en gjør ting som man i edru tilstand ta avstand fra. Dette tvinger oss som kirke til å si ifra og ta ansvar. Likevel skal vi ikke være blinde for at det å nyte alkohol oppleves som noe positivt og en berikelse for mange. Hvordan skal vi som kirke på en god og troverdig måte forholde oss til begge disse sidene ved alkohol samtidig?

Som Jesu etterfølgere er vi kalt til et liv preget av nestekjærlighet. Omsorg for oss selv og for vår neste bør prege oss både til hverdag og fest. Hvilke konkrete konsekvenser dette får for hver enkelt av oss vil variere fra person til person.

Trygge miljøer, bevisste ledere

UKM12 ønsker at kristne ungdomsmiljøer skal være åpne, inkluderende og trygge arenaer for de som oppsøker dem. Både de som har/har hatt et problem med alkohol selv eller i nær omgangskrets skal oppleve at de blir tatt imot på en god måte i våre sammenhenger og føle seg trygge. Det samme skal

gjelde for de som av ulike grunner velger å avstå fra å drikke alkohol. Generelt bør alle organiserte samlinger og aktivitetstilbud for kristen ungdom være rusfrie. UKM12 mener at det er viktig at drikkepress, enten det er åpent eller skjult, ikke skal forekomme i kristne ungdomsmiljøer.

Det er behov for en debatt i ungdomsmiljøene om de kirkelige gråsonene. For eksempel, er det helt ok å drikke alkohol etter et kristent arrangement? Må man ta andre hensyn på organiserte utenlandsturer i kristen regi og i møte med andre alkoholkulturer? Her fins ingen enkle svar.

Vi kan ikke si at avhold fra alkohol er mer riktig enn det å drikke. Derimot er det bred enighet i kristne miljøer om at Bibelen taler negativt om fyll og misbruk av alkohol ”

Drikk dere ikke fulle på vin, det fører til utskeielser, bli heller fylt av Ånden

– Efeserene 5,18

Når tallene viser at nærmere hver femte aktiv kristen ungdom drikker seg full en gang iblant har vi en utfordring i våre ungdomsmiljøer. Som kristne skal vi være tydelige på at vi bør opptre moderate og ansvarlige i omgang med alkohol.

Å være leder, uavhengig av på hvilket nivå, betyr at man frivillig har påtatt seg et ansvar. Som leder, for eksempel for konfirmanter eller ungdommer i en menighet, er man automatisk et forbilde for dem. En leders holdninger påvirker de man leder. Derfor bør man som leder ha et gjennomtenkt og bevisst forhold til rusmidler. Dette gjelder ikke minst i forhold til gråsoner. for eksempel for hvor grensen går mellom det å være en privatperson og det å representere kirken gjennom vervet/stillingen.

Å ta utfordringene på alvor medfører ikke bare behov for en personlig bevissthet hos kirkelige ansatte og andre ledere i menighetene, men også kunnskap om alkoholkulturen og kompetanse på hvordan man best kan imøtekomme og støtte mennesker som strever med rus i sine liv. UKM12 ser behovet for økt fokus innen kirkelig undervisning på dette området.

Avhengig av størrelse, beliggenhet og så videre vil menighetene i ulik grad føle et behov for å jobbe med tematikken. Likevel ønsker UKM12 å oppfordre alle kristne sammenhenger og miljøer til å ta de generelle utfordringene knyttet til alkohol på alvor ved å samtale om temaet.

Snakk om alkohol!

UKM12 mener at det er viktig at alkoholsynet til unge kristne har en stor grad av bevissthet og personlig forankring. For å skape en solid plattform må man våge å snakke åpent om alkohol. I enkelte kristne sammenhenger og miljøer er samtaler om alkohol tabubelagt. UKM12 ser et stort behov for at temaet snakkes om, ikke minst der det av ulike grunner er vanskelig. Tabuet trenges å åpnes opp!

UKM12 ønsker at de unge i Den norske kirke skal ta bevisste og selvstendige valg om sitt forhold til alkohol. Derfor er det viktig med en god og ærlig samtale om temaet. Det vil si at de unge selv må komme til ordet og til fulle involveres i samtalen og refleksjonen. Kun på den måten kan de få en dypere bevissthet og forankring når det gjelder deres alkoholetiske standpunkt.

En ærlig samtale om et tema betinger at svaret ikke er gitt. Derfor bør vi strekke oss langt for å akseptere det selvstendige valget som ungdommene tar i forhold til alkohol. Vi skal ta ungdommers virkelighet på alvor. Samtidig er vi moralsk og juridisk forpliktet til selv å følge norsk lov, og vi bør oppfordre alle til å følge loven når det gjelder mindreåriges omgang med alkohol. Dette skal ungdomsledere være tydelige på overfor ungdommer under myndighetsalderen.

Utviklingsarbeid

Selv om debutalderen blant aktiv kristen ungdom er høyere er debutalderen i samfunnet for øvrig stabilt på rundt 15 år. Derfor er Den norske kirke gjennom konfirmantfasen i en unik posisjon til å nå mange før de debutterer med alkohol. UKM12 oppfordrer konfirmantledere til å ha alkohol som et innarbeidet fast tema i konfirmantundervisningen.

Den norske kirke har generelt et stort potensial når det gjelder tiden etter konfirmasjon. Flere av de kristne organisasjoner tilknyttet Den norske kirke har denne aldersgruppen som sitt spesialområde, med utvikling av kurs, verktøy og materiell innenfor ledertrening, disippelgjøring og lignende. UKM12 ser behovet for økt fokus på utvikling av undervisnings- og ressursmateriell knyttet til bevisstgjøring av konfirmanter, ungdomsledere og ungdommer generelt i alkoholspørsmål. Den norske kirke oppfordres til å samarbeide med rusorganisasjoner og andre organisasjoner om dette utviklingsarbeidet.

Konklusjon

Ungdommens kirkemøte 2012 oppfordrer:

1. menighetene, kirkelige råd, organisasjoner tilknyttet Den norske kirke og kristne studiesteder til å ta på alvor utfordringene knyttet til alkohol og tilrettelegge for ~~gode~~ samtaler der ungdommene blir involvert, får rom for refleksjon og hjelp til å ta bevisste rusvalg.
2. alle ungdomsting i Den norske kirke til å ta opp alkohol og rus som sak eller tema til diskusjon
3. bispedømmene til å arrangere fagdager for kirkelige ansatte og frivillige om ulike problemstillinger knyttet til alkohol og andre rusmidler.
4. de kristne studiestedene til å tilby kirkelig ansatte etterutdanning om rusproblematikk i tillegg til å inkludere temaet i de ordinære kirkelige utdanningene.
5. de med lederansvar i menighetene og organisasjonene til å inkludere tematikken i lederkurs og lignende til ansatte og frivillige i ungdomsarbeid for å øke kompetansen om rus og bevissthet om eget forhold til alkohol.
6. Kirkerådet og organisasjonene til å utvikle videre materiell, kurs og lignende til bruk i konfirmanttida og i arbeid etter konfirmasjon om alkohol.
7. alle menighetene til å ha alkohol og rus som fast tema i konfirmanttida.
8. Ufung til å drøfte om neste års Ungdommens kirkemøte skal ha en egen sak om nikotin og narkotiske stoffer i kristne ungdomsmiljøer